

כורש ויהיה פירוש והרביעי שהוא דריוש הפרסי הוא רביעי לדריוש המדי כי זאת הנבואה היתה בשנת שלש לכורש הפרסי

X.2 - פרק י' – From Persia to Greece

פרק י' א-יח – ההתגלות

1. רש"י

והאנשים... אמרו רבותינו: הם חגי זכריה ומלאכי.
Our Sages of blessed memory said that they were Haggai, Zechariah, and Malachi.

2. גמ' מגילה ג.

... מאן גינהו אנשים? אמר רבי רמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא: זה חגי זכריה ומלאכי. אינהו עדיפי מיניה, ואיהו עדיף מיניה. אינהו עדיפי מיניה — דאינהו נביאי ואיהו לאו נביא. איהו עדיף מיניה — דאינהו חזא ואינהו לא חזו. וכי מאחר דלא חזו, מאי טעמא איבעיתו? אף על גב דאינהו לא חזו, מזלייהו חזו.

Who were these men? Rabbi Yirmeya said, and some say Rabbi Hiyva bar Abba: These are Haggai, Zechariah, and Malachi.

They were greater than him [Daniel] and he [Daniel] was greater than them. They were greater than him, as they were prophets and he was not a prophet. He was greater than them, as he saw this vision, and they did not see this vision.

Since they did not see the vision, what is the reason that they were frightened? The Gemara answers: Even though they did not see the vision, their guardian angels saw it...

3. בראשית טו:יב

ויהי השמש לבוא ותדמה נפלה על-אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו:

As the sun was about to set, a deep sleep fell upon Avram, and, behold, terror and great darkness were falling upon him.

4. מגן אברהם סימן תצד הקדמה

איתא בזוהר שחסידי הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתור' וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן ואפשר לתת טעם ע"פ פשוטו לפי שישאל היו ישנים כל הלילה והוצרך הקדוש ברוך הוא להעיר אותם כדאיתא במדרש לכן אנו צריכים לתקן זה:

It says in the Zohar that the original pious ones would be awake all the night working in Torah. And already most of those who learn do this. It's possible to give a reason for this according to its simple understanding, that Israel slept all the night, and the Holy One Blessed be He had to wake them, as the midrash says. Therefore, we need to fix this.

פרק י': נבואה על סיום מלכות פרס

5. רש"י שם

הנה עוד שלשה מלכים וגו' – רבותינו אמרו בסדר עולם: זה כורש ואחשורוש ודריוש שבנה הבית. ומה ת"ל רביעי? רביעי למדי...

Our Sages of blessed memory in Seder Olam (ch. 28) said: "This refers to Cyrus, Ahasuerus, and Darius who rebuilt the Temple. Now what is the meaning of fourth? The fourth, counting from Media."

6. ראב"ע שם

ועתה - אמר הגאון כי מלכי מדי ופרס הם ד' ואלה הם דריוש המדי וכורש הפרסי גם אחשורוש ודריוש הפרסי שהרגו אלכסנדרוס ופירש הנה עוד שלשה מלכים עם

7. סדר עולם רבה כח ד"ה ובשנת שנים למלכות

ועתה אמות אגיד לך הנה עמוד שלשה מלכים עמדים לפרס (דניאל יא), זה כורש ואחשורוש ודריוש שבנה את הבית, ומה תלמוד לומר (רביעי) [והרביעי] (שם /דניאל/ יא ב), רביעי למדי

- (1) דריוש המדי
- (2) כורש
- (3) אחשורוש
- (4) דריוש

8. עזרא פרק ד

(א) וישמעו צרי יהודה ובנימן... (ה) וסכרים עליהם יועצים להפך עצתם פלימי כורש מלך פרס ועד מלכות דריוש מלך פרס:

(ו) ובמלכות אחשורוש בתחלת מלכותו כתבו שטנה על-ישבי יהודה וירושלם: ס

(ז) ובימי ארתחששתא כתב בשלם מתרדת טבאל ושארא כנותיו על ארתחששת מלך פרס וכתב הנשתנו כתוב ארמית ומתרגם ארמית: ...

... (כד) באדון בטלת עבדת בית-אלהא די בירושלים והות בטלא עד שנת תרתין למלכות דריוש מלך פרס: פ

9. רש"י עזרא ד'

ובימי ארתחששתא – הוא כורש מלך פרס. ובסדר עולם (סדר עולם רבה ל') מצאתי דריוש הוא ארתחששתא וכל המלכות כולה נקראת ארתחששתא וכו'.

And in the days of Artaxerxes - He is Cyrus, the king of Persia... and in Seder Olam (ch. 30): "Darius was Artaxerxes (ארתחששתא), and the entire kingdom was called Artaxerxes, etc." [meaning that all the kings were called Artaxerxes].

10. רלב"ג עזרא ד':ו

ובימי ארתחששתא וגו' – ראוי שתדע כי לא היו שם כי אם ארבעה מלכים לפרס כמו שבארנו מנבואת דניאל (דניאל ט':א') ולזה הוא מבואר כי אחשורוש הוא ארתחששתא

15. גלב"ים עזרא ו:יז

אולם **הרז"ה** בפ"ק דר"ה כתב, זה העולה בידנו לפי מדרש חכמים, אבל הפי' הנכון לפי הפשט מ"ש מטעם כורש ודריוש וארתחששתא שלשה מלכים היו, כורש המתחיל, ודריוש המשלים בנין הבית וסמוך ליה ארתחששתא בונה חומות ירושלים.
וכבר נפלו שיטות ודעות שונות במנין מלכי פרס ושמותם, ואין בזה דבר ברור:

16. גמ' ראש השנה ג:

תנא: הוא כורש, הוא דרינש, הוא ארתחששתא. כורש — שְׁמֶלֶךְ כְּשֶׁר הָיָה, אֲרִתְחַשְׁשֶׁתָּא — עַל שֵׁם מְלָכוֹתָיו, וְקָה שְׁמוֹ — דְרִינְשׁ שְׁמוֹ.

He is Cyrus; he is Darius; and he is also Artaxerxes. He was called Cyrus [Koresh] because he was a virtuous [kasher] king; he was called Artaxerxes after his kingdom, i.e., this was his royal title; and what was his real name? Darius was his name....

17. גמ' מגילה יא.-יא:

תנו רבנן: **שְׁלֹשָׁה מְלָכוֹ בְּכִיפָה**, וְאֵלוֹ הֵן: אַחָאָב וְאַחְשֵׁרוּשׁ וְנְבוּכַדְנֶצַּר... וְקָה אִיכָא דְרִינְשׁ... וְקָה אִיכָא כּוֹרֶשׁ....

the Sages taught: Three men ruled over the entire world, and they were Ahab, and Ahasuerus, and Nebuchadnezzar.... But there is Darius? ... there is Cyrus?...

18. סדר עולם רבה (ליינר) פרק ל

...ואין אתה מוצא לפרס מלכים אלא ב', כורש ודריוש, ולמדי ב', דריוש ואחשורוש, אלא **הוא כורש, הוא דריוש, הוא ארתחששתא**, לפי שכל המלכות נקראת ארתחששתא, **כל שני מלכי מדי ופרס חמשים ושתים שנה**...

רבי יוסי אומר מלכות פרס בפני הבית ל"ד שנה

11. רלב"ג עזרא ד' ש

... וידמה כי ארתחששתא הנזכר בזה המקום הוא זולת ארתחששתא שזכר נחמיה ... כי ארתחששתא שזכר אחר זה בדבר עזרא ונחמיה הוא מלך רביעי לפרס מלך אחר דריוש. ולפי שמצאנו כי אלכסנדרון מוקדון הכה דריוש ולקח המלכות ידענו כי ארתחששתא שהיה אחר דריוש היה נקרא גם כן דריוש ויהיה שמו בלשון אחד דריוש ובלשון אחר ארתחששתא.

12. רש"י דניאל יא:ב

... אבל בספר יוסף בן גוריון כתוב שהיה לו בן לכורש שמלך תחתיו לפני מלך אחשורוש ושמו **במבישה**.

In the book of Joseph Ben Gorion, however, it is written that Cyrus had a son who succeeded him before the reign of Ahasuerus, named Cambyses.

13. ראב"ע דניאל יא:ב

ורבי משה הכהן הספרדי אמר כי **ו' מלכים היו הא' דריוש הזקן** הוא המדי והשני **כורש הפרסי** והג' **אחשורוש** והד' **ארתחששתא** שצוה שלא תבנה עיר הקדש וה' **דריוש הפרסי** שצוה לבנות הבית והו' הוא **ארתחששתא העשיר** שהרגו אלכסנדרוס הוא שעלה עזרא גם נחמיה בימיו כאשר הוא כתוב.

14. עזרא ו:יז

וְשָׁבִי יְהוּדִיָּא בְּנִין וּמְצַלְחִין בְּנְבוּאָת חַגִּי נְבִיָּה וְזִכְרִיָּה בְּרִי עֲדוּא וּבְנֵי וְשִׁכְלֵי מִן־טַעַם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּמִטַּעַם כּוֹרֶשׁ וְדִרְיֹוֹשׁ וְאַרְתַּחְשֶׁשֶׁתָּא מֶלֶךְ פָּרְס:

(14) The elders of the Jews built and prospered, through the prophesying of Haggai the prophet and Zechariah the son of Iddo. They built and finished it, according to the commandment of the God of Israel, and according to the decree of Cyrus, and Darius, and Artaxerxes king of Persia.

Ahasuerus? He erected couches of gold and silver in the streets of the city, to show all the peoples how rich he was...

19. מלכי פרס לפי המקובל

https://en.wikipedia.org/wiki/Achaemenid_Empire

Cyrus II / Great	550-530	(20)	כורש II
Cambyses II	530-522	(8)	כנבוזי II
Darius I	522-486	(36)	דריוש I
Xerxes I	486-465	(21)	חשיארש I
Artaxerxes I	465-424	(42)	ארתחשטא I
Darius II	424-404	(19)	דריוש II
Artaxerxes II	404-358	(45)	ארתחשטא II
Artaxerxes III	359-338	(21)	ארתחשטא III
Artaxerxes IV	338-336	(2)	ארתחשטא IV
Darius III	336-330	(6)	דריוש III

21. בראשית רבה (וילנא) פרשה מד ד"ה טו ד"א קחה

דָּבָר אַחַר, קָחָה לִי עֵגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, זוּ בָּבֶל, שְׁהֶעֱמִידָה שְׁלֹשָׁה מְלָכִים, נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַוִּיל מְרוּדַךְ וּבַלְשַׁצַּר. וְעַז מְשֻׁלֶּשֶׁת, זוּ מְדִי, שְׁהֵיְתָה מֵעֲמִידָה שְׁלֹשָׁה מְלָכִים, כּוֹרֶשׁ וְדָרְיוֹשׁ וְאַחַשְׁוֵרוֹשׁ...

15. Another interpretation: TAKE ME A HEIFER THREEFOLD: this alludes to Babylonia, which produced three kings, Nebuchadnezzar, Evil-Merodach, and Balshazzar; AND A SHE-GOAT THREEFOLD: this alludes to Media, which produced three kings: Cyrus, Darius, and Ahasuerus¹⁵; AND A RAM THREEFOLD: this alludes

22. דעת מקרא (נספח לעזרא, עמ' 31)

...צריך לומר שהמפנה המכריע לטובת היוונים המועטים, ולרעת צבאות פרס המרובים, חל בימי אחשורוש. מפנה זה התחיל בקרב על התרמופילי ונסתיים בקרב היס על ידי סלמיס בשנת 480

המסורת	המקובל	חורבן הבית
421	586	
351 (165 שנה)	516	בנין בית שני
+68	+70	חורבן בית שני

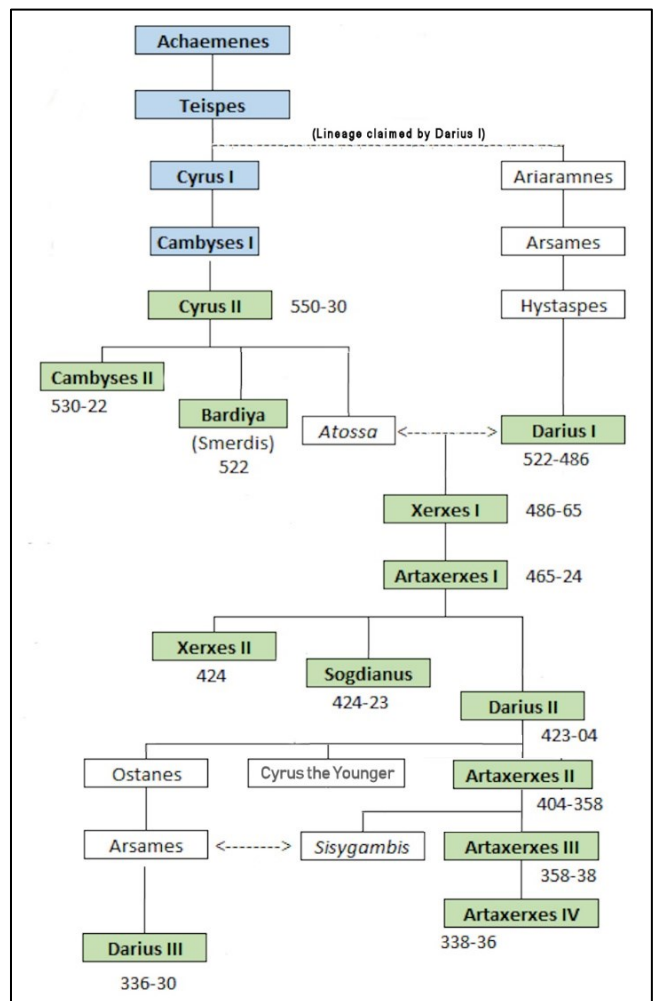
23. Histories VII:8 (Herodotus)

"After the subjugation of Egypt, Xerxes was about to take in hand the expedition against Athens, and so he summoned a special council, composed of the greatest nobles in Persia, to learn their opinions and himself to declare his pleasure among them...

"Men of Persia... I will bridge the Hellespont, and drive my army through Europe to Greece, that I may punish the Athenians for what they have done to the Persians and to my father... I... will never stop till I have destroyed and burned Athens... If we subdue them and their neighbors... we shall show to all a Persian empire that has the same limit as the sky of Zeus. For the sun will look down upon no country that borders with ours, for I shall make them all one country..."

24. VII:184 (Army of Barbarians = Persians)

"This would be the sea force as it came out of Asia, to the number of 517,610 men. The infantry came to 700,100, and the horsemen to 80,000. I will add to these the Arabian camel-drivers and the Libyan charioteers, making 20,000 men. So you see, if both navy and army are added together, the total comes to 2,317,610... I must still add to all that I have listed in the numbers those armed forces Xerxes brought from Europe... I think that there were from these nations 300,000... so the full list of the fighting men comes to 2,641,610. This is simply the fighting force. But the service trian that went with them, and the crews of the small corn-carrying boats and the carriers that were also larger transports that came with the army - the men in these must, I think, be at least as many as the fighting men, if not more. But I am willing to take these as just as many, neither more nor fewer... Thus 5,283,220 was the number of men whom Xerxes son of Darius led as far as Thermopylae..."

20. פרקי דרבי אליעזר (היגר) - "חורב" פרק מ

אמר ר' תחנא בא וראה עשרו של אחשורוש שהיה עשיר מכל מלכי מדי ופרס ועליו הכתוב אומ' וְהָרְבִיעֵל יַעֲשִׂיר עֲשָׂר־גְּדוֹל וְמָה הִיא עֶשְׂרוֹ שֶׁל אַחְשֻׁרוֹשׁ? שֶׁהֶעֱמִיד מִטּוֹת זָהָב וְכֶסֶף בְּרוּחָב הָעִיר לְהִרְאוֹת לְכָל הָעַמִּים עֶשְׂרוֹ.

Rabbi Tachanah said: Come and see how wealthy Ahasuerus was, for he was wealthier than all the kings of Media and Persia, and concerning him the Scripture saith, "And the fourth shall be far richer than they all" (Dan. 11:2). What was the wealth of